

Образи матерів у романі Л. Костенко "Маруся Чурай". Твір 11 клас

Мати. Священне ім'я, до якого завжди ставилися з повагою. Мати — основа життя, людина, що його дає. І перші слова, і перші кроки, і перші уроки добра — усе від матері.

Але от диво — не всі матері однакові, не в усіх однакове уявлення про добро. Саме про це розмірковує Ліна Костенко у романі «Маруся Чурай», змальовуючи образи двох матерів — Марусиної і Грицевої. Вони одружилися в один час, в обох чоловіки були козаками, і, здавалося, й жити мусили за одним законом. Так ні, бо різні то були жінки. Бобренчиха була «ненаситна! — що нагледить оком, то дзьобом так і вихопить із води». Оця жадібність, ненаситність і зробили нестерпним життя її чоловіка, «він притих, заборсався в землі. Та й став домашніх хоругов хорунжим». І не те, щоб Бобренки бідували: «Але й жили! Душили копійчину. У дві душі робили без спочину». Оце й усе, чого хотіла мати Гриця у житті, добро для неї було поняттям матеріальним. Вона й сина свого — Гриця — майже не бачила, бо все воювала «за курку, за телицю, за межу». Але Гриць був вихований на традиціях свого народу, тому й поважав матір і любив її таку, як є. Любив і прислухався до її порад, хоч і не так думав сам. Прикро, але саме мати спотворила його душу, оселила в ньому оцю роздвоєність, що стала ґрунтом для зради. Це ж словами матері краяв він душу Марусі «Затям, любов любов'ю, а життя життям». Вона створила «це щоденне кодро метушні», з якого Гриць не зміг вибратися.

Зовсім по-іншому виховувала доньку мати Марусі: «Як не буде, не скигли, доню, то великий брид». Добро для неї — то категорія моральна, цього добра навчала мати Марусю. Мабуть, тому й зазнала вона в житті великого кохання:

Звела їх доля наче в нагороду за те,
що мали незглибимі душі.

Чутливо душею розуміла мати дочку. Їй так хотілося уберегти Марусю від біди, захистити від розчарувань. Вона не розглядала дочку як засіб збагатитися, вигідно видавши її заміж. Мати просто любила свою дитину і бажала щастя їй, а не благ для себе. Вона раніше, ніж Маруся, зрозуміла, що Гриць не такий, яким його бачить дочка:

Наш батько з тих, хто умирали перші,
А Гриць Бобренко — з тих, що хочуть жить.

Маруся відповідала матері любов'ю і повагою, жаліла матір, як могла, переймалася:

Як там вона? І як їй буде жити?
Порожня хата і порожній двір.

Їх поєднувала спорідненість душ. Така мати, як Марусина, була матір'ю по своїй суті, матір'ю усьому на землі. От і Гриця свого часу годувала й голубила, як свого. Не випадково він сказав, звертаючись до Марусі, напрочуд точні слова: «Тут двоє матерів, твоя і Божа». І то було правдою, що підносила на найвищий рівень позицію Матері.

Розповідаючи про історичне й особисте життя народу, Ліна Костенко розкриває також тему материнства, знаходить можливість сказати слово шани і любові вічній берегині життя — Матері.